

ОСОБЛИВОСТІ ІНФРАСТРУКТУРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ В ХАРКІВСЬКОМУ РЕГІОНІ

© 2014 КОРЖИЛОВ Л. І.

УДК 338.486(477.54)

Коржилов Л. І. Особливості інфраструктурного забезпечення галузі туризму в Харківському регіоні

У статті розглянуто основні характерні риси та тенденції щодо розвитку туристичної інфраструктури Харківського регіону; виявлено головні перспективи та проблеми інфраструктурного забезпечення. Надано характеристику особливостей розвитку галузі туризму в регіоні. Виконано статистичний аналіз розподілу населення Харківського регіону за віковими групами. Проведено аналіз обсягів туристичних потоків і реалізованих послуг діяльності готельних і ресторанних господарств за останні роки. Було досліджено обсяг інвестицій в діяльність ресторанів і готелів по Харківському регіону. Проаналізовані основні проблеми, з якими стикається туристична інфраструктура, розкрито їх специфіку та запропоновано можливі шляхи їх вирішення. Проведений аналіз проблемної галузі дозволяє сформулювати перспективні напрями підтримки туристичної інфраструктури для інтенсифікації та підвищення конкурентоспроможності вітчизняного ринку туристичних послуг.

Ключові слова: туристична інфраструктура, регіон, рекреаційні ресурси.

Рис.: 6. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 11.

Коржилов Леонід Ігорович – аспірант, кафедра туризму, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)
E-mail: leo_kor89@mail.ru

УДК 338.486(477.54)

UDC 338.486(477.54)

Коржилов Л. И. Особенности инфраструктурного обеспечения отрасли туризма в Харьковском регионе

В статье рассмотрены основные характерные черты и тенденции развития туристической инфраструктуры Харьковского региона; выявлены главные перспективы и проблемы инфраструктурного обеспечения. Дана характеристика особенностей развития отрасли туризма в регионе. Выполнен статистический анализ распределения населения Харьковского региона по возрастным группам. Проведен анализ объемов туристических потоков и реализованных услуг деятельности гостиничных и ресторанных хозяйств за последние годы. Был исследован объем инвестиций в деятельность ресторанов и гостиниц по Харьковскому региону. Проанализированы основные проблемы, с которыми сталкивается туристическая инфраструктура, раскрыта их специфика и предложены возможные пути их решения. Проведенный анализ проблемной области позволяет сформировать перспективные направления поддержки туристической инфраструктуры для интенсификации развития и повышения конкурентоспособности отечественного рынка туристических услуг.

Ключевые слова: туристическая инфраструктура, регион, рекреационные ресурсы.

Рис.: 6. **Табл.:** 2. **Библ.:** 11.

Коржилов Леонид Игоревич – аспирант, кафедра туризма, Харьковский национальный экономический университет (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)
E-mail: leo_kor89@mail.ru

Korzhlyov L. I. Specific Features of Infrastructure Provision of Tourism in the Kharkiv Region

The article considers main features and tendencies of development of the tourist infrastructure of the Kharkiv region and reveals main prospects and problems of infrastructure provision. It characterises specific features of development of tourism in the region. It conducts statistical analysis of distribution of the Kharkiv region population by age groups. It conducts analysis of volumes of tourist flows and sold services of activity of hotels and restaurants for the recent years. It studies the volume of investments into restaurant and hotel activity in the Kharkiv region. It analyses main problems the tourist infrastructure faces and shows their specific features and offers possible ways of their solution. The conducted analysis allows formation of prospective directions of support of the tourist infrastructure for intensification of development and increase of competitiveness of the domestic market of tourist services.

Key words: tourist infrastructure, region, recreation resources.

Pic.: 6. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 11.

Korzhlyov Leonid I. – Postgraduate Student, Department of Tourism, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)
E-mail: leo_kor89@mail.ru

Наявність унікальних туристичних ресурсів будь-якої території не може повною мірою забезпечити оптимальний розвиток галузі туризму. В Україні розвиток галузі туризму, перш за все, стримує недостатньо розвинена загальна та туристична інфраструктури, які повинні забезпечувати необхідні умови для надання туристичних послуг і, відповідно, високу якість обслуговування туристів. Завдяки формуванню туристичної інфраструктури проходить процес освоєння туристичних ресурсів, підвищується якість обслуговування туристів, зростає привабливість дестинації.

Сутність проблем розвитку туристичної інфраструктури розглядали Б. М. Данилишин, В. Ф. Кифяк, В. А. Квартальнов, Я. В. Остафійчук, Т. І. Ткаченко, І. М. Школа.

Основною метою статті є перспективні напрями у вирішенні найбільш проблемних аспектів розвитку туристичної інфраструктури Харківського регіону. Актуальність дослідження полягає у визначенні основних орієнтирів до розвитку інфраструктури туризму регіону Харківщини.

Туристична інфраструктура – це сукупність підприємств й інституцій, які є територіальним, матеріальним і організаційним підґрунтям розвитку туризму. Вона охоплює чотири основні елементи: об'єкти розміщення, харчування, супутню та комунікаційну сфери [5].

Для своєчасного, якісного та повного задоволення потреб населення в туризмі необхідні прогресивні технології та ефективне управління інфраструктурою, орієнтоване на високі кінцеві результати.

Інфраструктура певною мірою сприяє формуванню туризму в регіоні, визначає туристичну спеціалізацію і профіль, адже від наявності інфраструктурних зв'язків між окремими об'єктами залежить якість обслуговування на тій чи іншій території. Важливо підкреслити зростаючу значущість галузі туризму та її інфраструктури для економіки території в цілому, адже існують тісні взаємозв'язки з господарюючими суб'єктами близько 50 супутніх галузей [7]. Інфраструктура ринку туристичних послуг включає загальну інфраструктуру (установи та ресурси, які обслуго-

вують різні сфери економічної діяльності та доходи яких не повною мірою залежать від туристської діяльності) і спеціальну інфраструктуру (установи та ресурси, які обслуговують суб'єктів туристичної діяльності та доходи яких формуються за рахунок витрат туристів у зв'язку із задоволенням потреб туристів) [11].

Загальну модель інфраструктури ринку туризму можна представити такою схемою [4] (рис. 1).

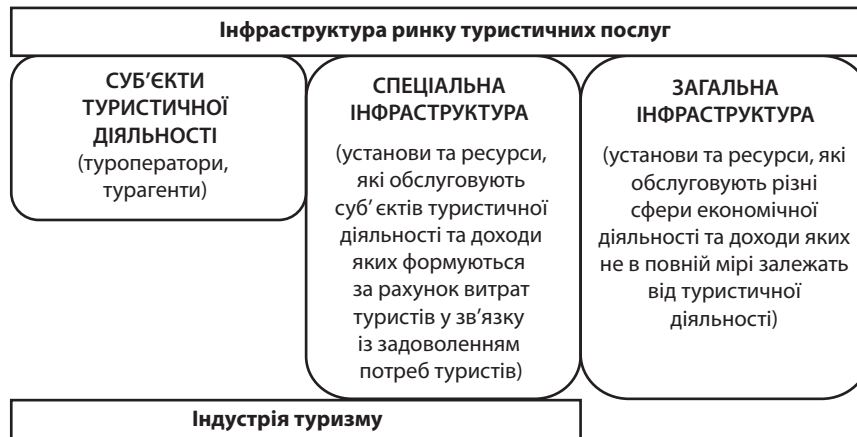

Рис. 1. Модель інфраструктури туристичного ринку

Харківський регіон завжди був і залишається одним із головних наукових, промислових, культурних та історичних центрів України. У Харківському регіоні, за даними на 2013 р., навчаються понад 222 тис. студентів, з яких майже 20 тис. – іноземні. Це свідчить про певний розвиток освітніх закладів і поступово зростаючий імідж регіону. Значимо, що регіон все більше набуває статусу молодіжного центру. Звісно, це значною мірою залежить від великої кількості молоді, яка постійно перебуває в регіоні. Це підтверджують статистичні дані у розподілі постійного населення за віковими групами [1] (рис. 2).

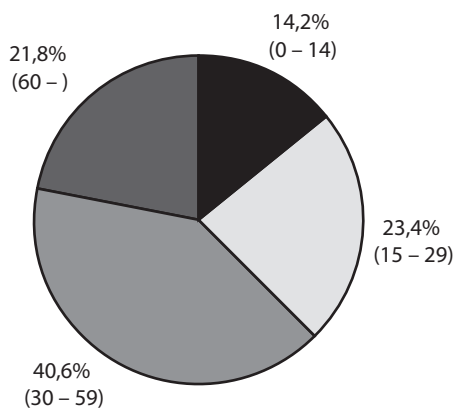

Рис. 2. Розподіл постійного населення за віковими групами (Харківський регіон)

Необхідно зауважити, що за останні роки Харків суттєво почав розвивати як загальну, так і туристичну інфраструктуру. Реконструйовано аеропорт, який поступово збільшує різноманітність рейсів та обсяг перевезень. Функціонують швидкісні потяги фірми Hyundai кращого рівня комфортності, які зв'язують основні регіональні центри країни.

На думку вчених, які вивчають проблеми розвитку туристичної інфраструктури, невід'ємною частиною оцінки туристичної успішності регіонів є аналіз обсягів туристичних потоків.

Тому розглянемо статистичні дані по Харківському регіону, які наведені в табл. 1.

Дані табл. 1 висвітлюють певну позитивну перевагу в обсязі внутрішніх туристів над виїзними туристами – громадянами України до 2008 р. Але дані останніх 5-ти років говорять про протилежний сценарій розвитку регіональної системи туризму, і ці негативні зміни характерні майже для всієї території нашої країни. На рис. 3 наочно представлена

динаміка внутрішнього та виїзного туризму за 2007 – 2012 роки.

Дані графіку дозволяють заключити, що обсяг внутрішніх туристів впродовж зазначеного періоду зменшився на 35,5%, у той час, як обсяг туристів – громадян України, які виїжджали за кордон, збільшився на 26,1%.

Готельне господарство є одним з ключових факторів, від якого залежить прибутковість туристичного бізнесу в будь якій країні. Тому буде логічним розглянути економічну діяльність готелів та інших місць тимчасового проживання, представлену на рис. 4.

З графіку можна заключити, що обсяг реалізованих послуг готельного господарства за останні 8 років зріс майже в 3 рази. На період 2009 – 2011 рр. помітна певна стагнація показників. Це може свідчити про завантаженість готельного ринку регіону. У 2012 р. спостерігається значне зростання реалізованих послуг. Безсумнівно, це пов'язано з проведенням фінальної частини Чемпіонату Європи з футболу Євро-2012.

Іншим важливим фактором, який забезпечує туристичну привабливість та повноцінне функціонування туристичної сфери, є діяльність підприємств ресторанного господарства, товарообіг яких зазначено на рис. 5.

У товарообігу підприємств ресторанного господарства спостерігається подібна тенденція, що і у готельному господарстві. Але ресторанне господарство Харківського регіону на сьогоднішній день більше залежить від внутрі-регіонального споживання.

Підприємства готельного та ресторанного господарств грають значну роль в туристичній інфраструктурі та структурі доходів лівової частки розвинутих країн. Наприклад, ринкова доля готельного та ресторанного господарств до загального товарообігу в Німеччині складає близько 16%, у той час, як в Україні трохи більше 1,2%.

Для об'єктивної оцінки значущості даної сфери бізнесу розглянемо обсяг направлених інвестицій (рис. 6).

Динаміка обсягів туристичних потоків Харківського регіону за 2000 – 2012 рр. [2]

Рік	Кількість туристів, які були обслуговані суб'єктами туристичної діяльності Харківського регіону – усього	Туристичні потоки			Кількість екскурсантів
		Із загальної кількості туристів			
		Іноземні туристи	Туристи – громадяни України, які виїжджали за кордон	Внутрішні туристи	
2000	73135	6454	5915	60766	20614
2001	93938	8067	9101	76770	20410
2002	111882	10507	16962	84413	30321
2003	141178	8495	21416	111267	50529
2004	116195	11871	24845	79479	64204
2005	112893	8859	47187	56847	57208
2006	110565	8667	42484	59414	46768
2007	135231	8326	54481	72424	39523
2008	137506	8868	64917	63721	45594
2009	116149	11089	56456	48604	35837
2010	138440	12951	75236	50253	29185
2011	123357	15761	65370	42226	34369
2012	105663	17001	87814	41145	32457

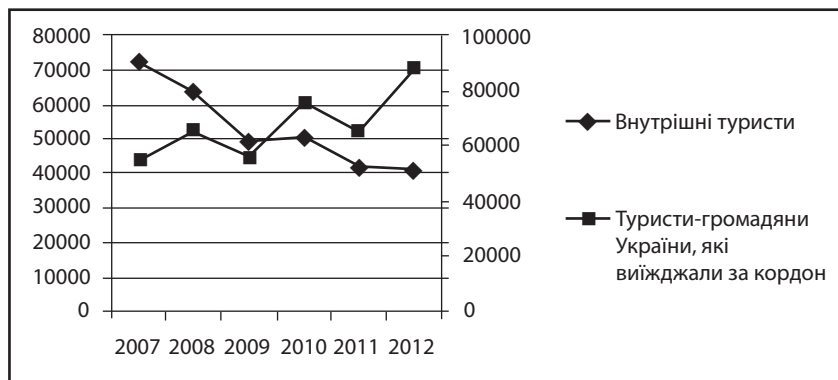

Рис. 3. Динаміка внутрішнього та виїзного туризму за 2007 – 2012 рр.

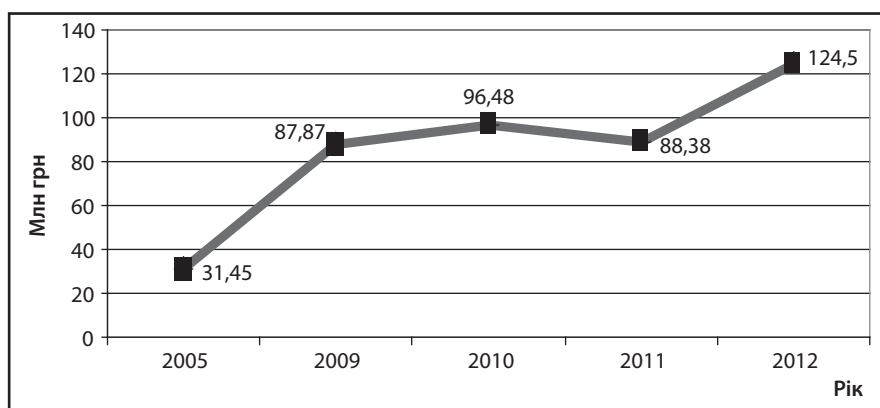

Рис. 4. Обсяг реалізованих послуг діяльності готелів та надання інших місць для тимчасового проживання (млн грн)

За період 2010 – 2011 рр. спостерігається позитивна динаміка інвестицій в ресторанний та готельний бізнес і зростання зацікавленості приватних інвесторів.

Збереження позитивної динаміки інвестування в інфраструктуру ресторанів і готелів буде залежати від ре-

альних темпів прибутковості та сприятливих умов для ведення бізнесу.

Об'єкти готельного та ресторанного господарств відіграють значну роль в інфраструктурному забезпеченні будь-якого регіону, але їх наявність не є ключовим фактором

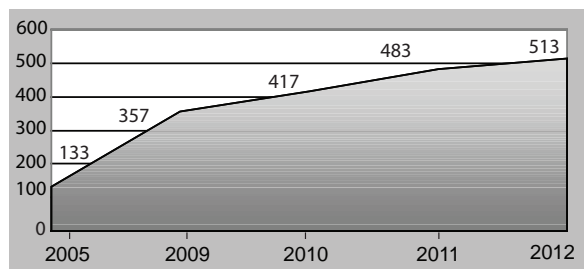

Рис. 5. Товарообіг підприємств ресторанного господарства Харківського регіону (млн грн)

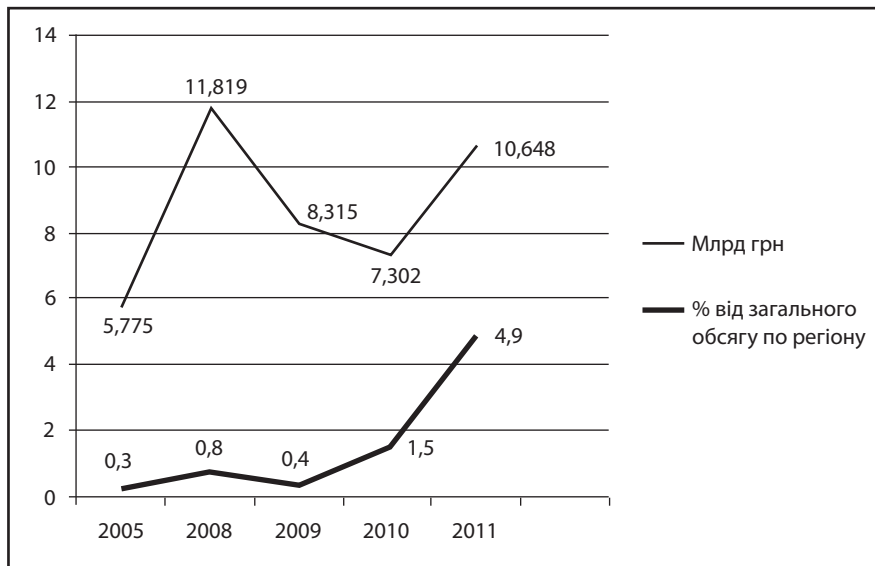

Рис. 6. Інвестиції в діяльність ресторанів та готелів по Харківському регіону (від загального обсягу по регіону) [10]

впливу на збільшення обсягу туристичних потоків. Туристичне підґрунтя та туристичний мотив полягає у цілях мандрівки або поїздки. Тому місце тимчасового перебування повинно бути цікавим людині перш за все з наявності певної мети: розважальної, рекреаційної, релігійної, ділової та ін.

Харківський регіон користується значним попитом у наданні торговельно-розважальних послуг, адже такі об'єкти дозволяють відпочинку, як: парк культури та відпочинку ім. Горького, місцевий дельфінарій, зоопарк, 9 кінотеатрів, 2 аквапарки, сучасний спортивний комплекс «Металіст», більш ніж 2000 об'єктів ресторанного господарства, клуби, торговельно-розважальні комплекси створюють значну зацікавленість як для сусідніх областей та місцевих мешканців, так і для прикордонних областей Російської Федерації.

Неможливо не відзначити важливість міжнародних визначних подій для Харкова, такі як Євро-2012 та запланований чемпіонат Європи з баскетболу Євробаскет-2015. На прикладі Євро 2012 можна зробити висновок, що завдяки подібним подіям інфраструктура набуває якісно нового рівня. Звичайно, що цього недостатньо для комплексного інфраструктурного забезпечення туристичної галузі регіону, але ці спроби безсумнівно наближають Харківщину до міжнародних стандартів.

Необхідно зауважити, що будь-який регіон не включає до себе тільки, наприклад, обласний центр, яким є Харків. Він включає в себе всі зони регіону без виключення. І таким чином, проблеми регіонального туризму потрібно розглядати і вирішувати комплексно.

Якщо в самому Харкові поступово створюються перспективні умови для збільшення туристичних потоків, то на прикладі Харківської області цього, на превеликий жаль, не видно. Найбільш перспективним напрямом до розвитку туризму районів Харківської області є раціональне використання та відновлення рекреаційних ресурсів і супутнього інфраструктурного забезпечення.

Найбільш великими водними об'єктами є водосховища Червонооскольське на річці Оскол і Печенізьке на річці Сіверський Донець [4]. Усього в Харківському регіоні налічується 9 водосховищ. У регіоні налічується 132 заказники, 42 пам'ятники природи, 5 парків – пам'яток садово-паркового мистецтва. Всеукраїнське значення мають Краснокутський дендропарк (площа 13,6 га), Шарівський парк (площа 39,3 га), Наталівський парк (площа 48 га), ботанічний сад Харківського університету (площа 41,9 га) та інші [8].

Для розвитку галузі туризму Харківського регіону необхідно провести аналіз актуальних проблем, з якими стикається туристична інфраструктура. Основні проблеми, які потребують вирішення у питанні інфраструктури Харківського регіону, представлені в табл. 2.

Вирішення зазначених проблем неможливо без істотних інвестицій у загальну та туристичну інфраструктуру регіону. Суть проблеми інвестування лежить у створенні сприятливих умов для вкладання грошей в туристичну інфраструктуру. Але, вочевидь, що перші стратегічні кроки та реальні інвестиції повинні бути здійснені державою. Це дасть змогу приватним інвесторам відчувати підтримку та реальну потребу і зацікавленість держави до проблеми розбудови туристичної інфраструктури.

За розрахунками вітчизняних вчених, потенційна потреба в інвестиційних ресурсах для розвитку туризму в Харківському регіоні на початковому етапі складає 336 млн дол. США [9].

Наведені проблеми вимагають якомога швидкого та комплексного вирішення, адже без цього неможливий розвиток регіону як привабливої туристичної дестинації. Проблема розбудови сучасної індустрії туризму вимагає з боку держави програмного підходу та проведення узгодженої міжвідомчої державної політики щодо туристичної галузі, а також розробки відповідних механізмів координації дій податкової, митної, служб безпеки та екології, закладів охорони здоров'я тощо [3].

Висновки. Доступність туристичних ресурсів, якість обслуговування, комфортність перебування туристів великою мірою залежить від рівня розвитку туристичної інфраструктури певної території або регіону. Тому, на наш погляд, розвиток вітчизняної туристичної галузі в подальшому буде залежати від гнучкості інфраструктури туризму та її здатності пристосовуватись до ринкових змін та економічних перетворень. ■

Проблемні питання розвитку туристичної інфраструктури Харківського регіону.

№ з/п	Проблема	Специфіка	Можливі шляхи вирішення
1	Підвищення рівня професійної підготовки фахівців рекреаційного комплексу з метою покращення якості обслуговування	Небажання організувати спеціальні курси з підвищення кваліфікації та відсутність молодих компетентних спеціалістів для даної сфери	Співпраця з навчальними закладами та спільна підготовка спеціалістів для рекреаційної сфери
2	Приведення важливих історико-культурних об'єктів регіону до належного стану та забезпечення оснащення елементами супутньої інфраструктури	Відсутність стратегії щодо реконструкції та відновлення історико-культурних об'єктів як пріоритету розвитку регіону	Пошук фінансової фондової підтримки, розробка спільних державно-приватних програм з оновлення та реконструкції найважливіших історико-культурних об'єктів регіону
3	Незацікавленість приватних інвесторів до вкладення грошей у рекреаційну інфраструктуру для створення високоякісного туристичного продукту	Нестабільність законодавчої бази та несприятливий інвестиційний клімат	Розробка сприятливих податкових умов і спрощення організаційної процедури для започаткування нового бізнесу для забезпечення розвитку рекреаційного сектору; проведення ефективної рекламно-інформаційної діяльності, як у межах регіону та України, так і в сусідній Російській Федерації
4	Необхідність реконструкції автомобільних доріг обласного значення	Обмеженість у швидкому та комфортному пересуванні автошляхами по регіону	Створення та реалізація державної програми з реконструкції автодоріг
5	Незадовільний контроль за екологічною ситуацією та неналежне використання природних і рекреаційних ресурсів	Систематичні порушення при використанні природних та рекреаційних ресурсів (неприпустиме забруднення води, повітря, несанкціонована вирубка лісу та ін.) породжують екологічну небезпеку та знижують імідж регіону	Оптимізувати екологічний моніторинг і визначити найбільш загрозовані об'єкти для екологічної безпеки регіону

ЛІТЕРАТУРА

1. http://database.ukrcensus.gov.ua/MULT/Database/Census/databasetree_uk.asp
2. <http://kh.ukrstat.gov.ua/index.php/turystychni-potoky-2000-2011rr>
3. **Бутко М.** Туризм – важлива галузь економіки / М. Бутко // Сіверянський літопис. – 1997. – № 4 (16). – С. 3 – 7.
4. **Вершицкий А. В.** Инфраструктурное обеспечение повышения конкурентоспособности туризма / А. В. Вершицкий, Е. Р. Вершицкая // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. – Серия «Экономика и управление». – Том 23 (62). – 2010. – № 3. – С. 72 – 80.
5. **Зайцев В. П.** Рекреационные ресурсы – основа активного отдыха человек / В. П. Зайцев, С. С. Ермаков, С. В. Манушарян // Педагогика, психология та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2011. – № 3. – С. 52 – 61.
6. Научно-методичні засади реформування рекреаційної сфери / [В. С. Кравців, Л. С. Гринів, М. В. Копач, С. П. Кузик]. – Львів : НАН України, 1999. – 78 с.
7. **Поклонский Ф. Е.** Влияние туристической инфраструктуры на развитие туризма / Ф. Е. Поклонский // Економіка та організація туризму. – 2011. – С. 205 – 208.
8. Природно-заповідний фонд Харківської області : довідник / [О. В. Клімов, О. Г. Вовк, О. В. Філатова та ін.]. – Х. : Райдер, 2005. – 304 с.
9. Стратегічний розвиток туристичного бізнесу : монографія / [Т. І. Ткаченко, С. В. Мельниченко, М. Г. Бойко та ін.] ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 596 с.

10. Статистичний збірник: «Регіони України 2012». – К., 2012. – Ч. 2. – 801 с.

11. **Ткаченко Т. І.** Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія / Т. І. Ткаченко. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 537 с.

REFERENCES

- Butko, M. «Turizm – vazhlyva haluz ekonomiky» [Tourism – an important sector of the economy]. *Siverianskyi litopys*, no. 4 (16) (1997): 3-7.
- Kravtsiv, V. S., Hryniv, L. S., and Kopach, M. V. *Naukovo-metodychni zasady reformuvannya rekreatsionoi sfery* [Scientific and methodological principles of reform recreational areas]. Lviv: NAN Ukraine, 1999.
- Klimov, O. V., Vovk, O. H., and Filatova, O. V. *Pryrodno-zapovidnyi fond Kharkivskoi oblasti* [Natural Areas Kharkiv region]. Kharkiv: Raider, 2005.
- http://database.ukrcensus.gov.ua/MULT/Database/Census/databasetree_uk.asp
- Poklonskyi, F. E. «Vlyianye turystycheskoi ynfrastruktury na rozvytye turyzma» [Impact of tourism infrastructure for tourism development]. *Ekonomika ta orhanizatsiia turyzmu* (2011): 205-208.
- «Rehiony Ukrainy 2012» [Regions of Ukraine 2012]. *Statystychnyi zbirnyk*, 2012.
- Tkachenko, T. I., Melnychenko, S. V., and Boiko, M. H. *Stratychichni rozvytok turystychnoho biznesu* [Strategic development of tourism]. Kyiv: KNTEU, 2010.

Tkachenko, T. I. *Stalyi rozvytok turyzmu: teoriia, metodolohiia, realii biznesu* [Sustainable tourism: theory, methodology, business realities]. Kyiv: KNTEU, 2006.

Vershitskiy, A. V., and Vershitskaia, E. R. «Infrastrukturnoe obespechenie povysheniia konkurentosposobnosti turizma» [Infrastructure provision increasing the competitiveness of tourism]. *Uchenye zapiski Tavricheskogo natsionalnogo universiteta im. V. I. Vernadskogo. Ekonomika i upravlenie*, vol. 23 (62), no. 3 (2010): 72-80.

Zaitsev, V. P., Ermakov, S. S., and Manucharian, S. V. «Rekreatyionnye resursy – osnova aktyvnogo otdykha chelovek» [Recreational resources – the basis of active leisure guests]. *Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu*, no. 3 (2011): 52-61.

<http://kh.ukrstat.gov.ua/index.php/turystychni-potoky-2000-2011rr>

УДК 330.342.142

О НЕКОТОРЫХ ПРОБЛЕМАХ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ И РОЛИ КРУПНЫХ ГОРОДОВ

© 2014 БОЛЬШИНСКАЯ И. С.

УДК 330.342.142

Большинская И. С. О некоторых проблемах высшего образования и роли крупных городов

«Информационный взрыв» и переход в экономически развитых странах к массовому высшему образованию породил множество проблем, связанных с качеством подготовки специалистов с высшим образованием, с организацией системы высшего образования и регулированием процессов, в ней происходящих. Корни сегодняшних проблем в высшем образовании следует искать в конце 70-х и 80-х годах прошлого века. Проблемы высшего образования в этот период возникли в западных развитых странах и в бывшем СССР примерно одинаковые. Они остались нерешенными, а события, которые происходили на постсоветском пространстве в последние десятилетия, добавили к ним новые. К наиболее сложным проблемам высшего образования в Украине следует отнести многократное увеличение численности вузов и децентрализацию системы высшего образования страны, что, в свою очередь, негативно отразилось на качестве подготовки специалистов. Предлагается ряд мер, которые позволят выйти из этой ситуации и одновременно освободят бюджет страны от излишней нагрузки. Особая роль в размещении объектов системы высшего образования отводится крупным городам Украины. Выделены две группы проблем, ответственность за решение которых ложится соответственно на органы власти и на вузовские коллективы. Предлагаются новые подходы к работе над структурами учебных дисциплин и интенсификации процесса обучения.

Ключевые слова: качество подготовки, бюджет, фрейм, проблемы.

Библ.: 8.

Большинская Иветта Семеновна – кандидат экономических наук, доцент, Харьковский национальный педагогический университет им. Г. С. Сковороды (ул. Блюхера, 2, Харьков, 61168, Украина)

УДК 330.342.142

Большинська І. С. Про деякі проблеми вищої освіти та роль великих міст

«Інформаційний вибух» і перехід в економічно розвинених країнах до масової вищої освіти породив багато проблем, пов'язаних з якістю підготовки спеціалістів з вищою освітою, з організацією системи вищої освіти та регулюванням процесів, що в ній відбуваються. Коріння сьогоднішніх проблем вищої освіти слід шукати наприкінці 70-х та у 80-х роках минулого століття. Проблеми вищої освіти в цей період виникли в західних розвинених країнах і в колишньому СРСР майже однотипові. Вони залишилися невирішеними, події, що відбувалися на пострадянському просторі в останні десятиліття, додали до них нові. До найбільш складних проблем вищої освіти в Україні слід віднести багатократне збільшення чисельності вишів і децентралізацію системи вищої освіти країни, що, у свою чергу, негативно позначилося на якості підготовки спеціалістів. Пропонуються ряд заходів, які дозволять вийти з цієї ситуації і одночасно звільнять бюджет країни від надмірного навантаження. Особлива роль в розміщенні об'єктів системи вищої освіти відводиться великим містам України. Виділено дві групи проблем, відповідальність за вирішення яких лягає відповідно на органи влади та на колективи ВНЗ. Пропонуються нові підходи до роботи над структурами навчальних дисциплін та інтенсифікації процесу навчання.

Ключові слова: якість підготовки, бюджет, фрейм, проблеми.

Бібл.: 8.

Большинська Іветта Семенівна – кандидат економічних наук, доцент, Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди (вул. Блюхера, 2, Харків, 61168, Україна)

UDC 330.342.142

Bolshynska I. S. On Some Aspects of Higher Education and Role of Large Cities

Information explosion and transition in economically developed countries to mass higher education resulted in a number of problems connected with the quality of training specialists with higher education and organisation of the system of higher education and regulation of processes that take place in it. Roots of the current problems in higher education should be searched for in 70s and 80s of the past century. Problems of higher education in this period appeared in developed western countries and in former USSR were nearly the same. They were left unsolved and events that took place in the post-Soviet territory during the past decades added new problems. The most complex problems of higher education in Ukraine are multiple increase of a number of colleges and decentralisation of the system of higher education of the country, which, in its turn, had a negative impact on quality of training. The article offers a number of measures which would allow finding a way out of this situation and would simultaneously free the country budget from excessive load. Major Ukrainian cities would play a special role in allocating objects of the higher education system. The article allocates two groups of problems, responsibility for solution of which lies on the bodies of authority and college personnel respectively. It offers new approaches to the work with structures of educational subjects and intensification of the education process.

Key words: quality of training, budget, frame, problems.

Bibl.: 8.

Bolshynska Ivetta S. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Kharkiv National Pedagogical University named after G. S. Skovoroda (vul. Blyukhera, 2, Kharkiv, 61168, Ukraine)